

РЕШЕНИЕ

№ 358

гр. Варна, 08.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в публично заседание на двадесет и първи септември, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Жана Ив. Маркова

при участието на секретаря Елена Ян. Петрова
като разгледа докладваното от Жана Ив. Маркова Търговско дело №
20213100900028 по описа за 2021 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по **искова молба вх. № 758/15.01.2021 г.**, на „МЕЛОН БЪЛГАРИЯ“ ЕАД, ЕИК 130550702, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Мария Луиза“, № 100, ет. 3 **за приемане за установено, че** АН. Л. Т., ЕГН *****, с местожителство в гр. Варна, ЖК „Вл. Варненчик“, № 28, вх. 1, ет. 5, ап. 17, в качеството на авалист, **дължи солидарно** с „Лидер-А“ ЕООД, сумата **41385.61 лв.**, представляваща частично дължима главница Запис на заповед, издаден на 29.10.2007 г., в полза на „Юробанк България“ АД, джиросан на „Мелон България“ ЕАД, ЕИК 130550702, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението - 25.02.2020 г., на осн. чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 535 и сл. ТЗ, **за която сума е издадена Заповед по чл. 417 ГПК по ч.гр.д. № 2711/2020 г., по описа на ВРС, IX с.**

Ищецът твърди, че на 29.10.2007 г., „Лидер-А“ ЕООД, представлявано от ответника е издал Запис на заповед, с който се задължил да заплати на „Юробанк България“ АД, сумата 50000.00 лв. Ценната книга била авалирана от ответника в лично качество, при условията при които е издадена. Твърди, че предявяването е следвало да бъде извършено в срок до 29.11.2017 г., което не е било сторено. Правата по ценната книга били прехвърлени от поемателя на ищеца с джиросването й. Посочва, че предявяването за плащане в случая има значение единствено за поставяне длъжниците в забава и води до загубване правата по него по отношение на регресно отговорните джиранти и техните авалисти, без да влияе върху наличието на подлежащо на изпълнение вземане. Още излага, че ценната книга обезпечава задълженията по Договор за банков кредит – „Бизнес револвираща линия – плюс“ № BL9647/23.10.2007 г., по който е настъпил краен падеж на 29.10.2017 г. Задълженията по договора за кредит били цедирани на ищеца по силата на Договор за цесия от 21.06.2017 г., видно от Приложение I, в което вземането фигурира под № 798042. За извършеното цедиране до кредитополучателя било изпратено уведомление, което било върнато като непотърсено. Още сочи, че въпреки настъпилия краен падеж по договора на 29.10.2017 г., задълженията по него не били погасени като претендираната сума

представлявала дължимата главница. Отправя искане исковата молба да се счита като уведомление по реда на чл. 99, ал. 3 ЗЗД. По същество отправя искане за уважаване на предявения иск. В с.з. не изпраща представител.

В срока по чл. 367 ГПК, ответникът А.Т. депозира писмен отговор, с който оспорва иска като неоснователен. Оспорва всички твърдения на ищеца и твърди, че дълга е погасен. Твърди, че ответникът и „Лидер-А“ ЕООД не са уведомявани за цедирането. Твърди, че ответникът не е обезпечил, авалирал процесния Запис на заповед. Сочи, че датата 19.11.2017 г. не е изписвана от Т., нито в лично качество, нито като управител на „Лидер-А“ ЕООД и твърди, че тя е нанесена без негово съгласие. Сочи още, че записът не е бил предявяван за плащане. Излага теоретични доводи по въпроса за предявяването и негово значение. Твърди, че вземането по ценната книга и по договора за кредит е погасено по давност. По същество отправя искане за отхвърляне на предявения иск.

В съдебно заседание уточнява твърденията си като сочи, че датата 29.11.2017 г., в текста на ценната книга не е изписана от ответника и е нанесена без негово съгласие. Твърди, че между страните е бил уговорен по-дълъг срок на предявяване, каквато възможност ТЗ предвижда. Сочи, че записът на заповед е следвало да бъде предявен в едногодишен срок от издаването, след което е започнал да тече и давностния срок свързан с предявяване на вземането на ценната книга.

Съдът, след съвкупна преценка на събраните по делото доказателства, заедно и поотделно и по вътрешно убеждение, приема за установено следното от **фактическа и правна страна**:

Не е било предмет на спор между страните, а и се установява от материалите по приложеното ч.гр.д. № 2711/2020 г., на ВРС, IX с., че в полза на „Мелон България“ ЕАД е издадена Заповед по чл. 417 ГПК, с която е разпоредено длъжниците „Лидер – А“, ЕООД и АН. Л. Т., да заплатят солидарно сумата 41385.61 лв., представляваща частично дължима главница по Запис на заповед от 29.10.2017 г., издадена в полза на „Юробанк България“ АД и за сумата 5000.00 лв. от „Лидер – А“ ЕООД и авалиран от А. Т., със срок на предявяване до 29.11.2017 г., прехвърлен с джиро в полза на ищеца, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 25.02.2020 г. до изплащането.

Представен пред заповедния съд, а и пред настоящият исков съд е писмен документ именован Запис на заповед с дата на издаване 29.10.2007 г., по силата на който „Лидер-А“ ЕООД, представлявано от А.Т., се задължило неотменяемо и безусловно да заплати при предявяване на записа, на „Българска Пощенска Банка“ АД сумата 50000.00 лв., ведно с годишна лихва от 13.00 %, считано от датата на издаване на записа на заповед. Посочено е изрично, че записът на заповед може да бъде предявен за плащане в срок до 29.11.2017 г. като е платим без разноски и протест при „Българска пощенска банка“ АД. Задължението по ценната книга е авалирано при условията, при които е поето от А.Т. – ответник в настоящото производство. Автентичността на положените подписи на мястото на издател и авалист в ценната книга не е оспорена.

Във връзка с оспорване от страна на ответника, по делото е назначена СПочЕ. Заключение, неоспорено от страните, е прието от съда и се кредитира като компетентно и безпристрастно дадено. От заключението се установява, че ръкописно изписаната дата – 29.11.2017 г., в текста на документа Запис на заповед, издаден на 29.10.2017 г., не е изпълнен от А.Т..

На гърба на документа е обективизирано джиро (без дата), с което „Юробанк България“ АД прехвърля на „Мелон България“ ЕАД, всички права по процесния запис на заповед, без

регресна отговорност за джиранта и без задължение за джиранта за плащане по същия.

Не е било предмет на спор между страните и обстоятелството, че на 23.10.2007 г., е сключен договор за банков кредит - продукт „Бизнес револвираща линия - плюс“ № BL9647 между „Българска пощенска банка“ АД и „Лидер - А“ ЕООД, в качеството на кредитополучател. По силата на Договора е била предоставен кредит, под формата на кредитна линия в размер на 50000.00 лв. за оборотни нужди. Уговорен е краен срок за погасяване 120 месеца, считано от откриване на заемната сметка. В р. III – Обезпечение, страните договорили, че за обезпечаване на всички вземания на Банката от кредитополучателя се сключва договор за поръчителство с поръчител ответника по настоящото дело – А.Т.. Уговорено е обезпечаване на задълженията по договора чрез издаване на запис на заповед от кредитополучателя, за сумата на кредита, ведно с начислената върху тази сума лихва, в размер на лихвата по кредита, платима на предявяване при Банката, със срок на предявяване, съобразен с крайния срок за погасяване на кредита, изрично удължен от издателя, платим без разноски и протест и авалиран от А.Т..

Представено по делото е и Приложение към Договора, от 29.10.2007 г., от което се установява, че страните са удостоверили откриването на заемната сметка на същата дата – 29.10.2007 г.

Връзката между ценната книга и кредитния договор не е била предмет на спор между страните в настоящото производство.

Представен по делото е и Договор за прехвърляне на вземания № 5300/1946/21.06.2017 г., по силата на който цедента „Юробанк България“ АД, е прехвърлил на цесионера „Мелон България“ ЕАД вземанията, с произход договори за кредит, отразени в Приложение № 1, неразделна част от договора, ведно с всички произтичащи договорите за кредит права, задължения, привилегии, обезпечения, лихви и други принадлежности. На стр. 5 от Приложение № 1 е отразен цитирания по-горе Договор за кредит.

За извършената цесия до длъжника „Лидер - А“ ЕООД е изпратено препоръчано писмо с обр. Разписка, съдържащо уведомление по чл. 99, ал. 3 ЗЗД, на вписания в ТР адрес на управление, което е било върнато обратно като непотърсено.

По делото е назначена и ССЕ, чието заключение, неоспорено от страните е прието от съда и се кредитира като компетентно и безпристрастно дадено. От заключението се установява, че усвоения размер на главницата, възлиза на 48970.13 лв., а извършваните погашения по главницата възлизат на сумата 7584.52 лв., при което непогасения остатък възлиза на 41385.61 лв. Такъв е бил размерът на дължимата главница към 30.04.2017 г. Експертът посочва, че в този размер е отразена главницата в Приложение № 1 към Договор за цесия и не са налице данни да са извършвания погашения към цесионера – ищеца по делото.

Въз основа на така установените факти, съдът прави следните правни изводи:

Предявеният иск черпи правното си основание от чл. 422, ал. 1 ГПК. Същият е допустим с оглед предявяването му в предвидения в закона преклузивен едномесечен срок и при наличието на останалите изисквания на ГПК, видно от приложеното ч.гр.д. № 271/2020 г., по описа на ВРС, IX с.

Предвид характера на предявения иск – иск за установяване съществуването на вземането по заповедта за изпълнение и предвид разпределението на доказателствената тежест при този вид искове, ищецът се явява страната в процеса, върху която пада доказателствената тежест за доказване на предпоставките довели до дължимост на

претендираната сума и наличието на такова задължение, а именно да установи: наличие на редовен от външна страна запис на заповед, който е бил издаден и е бил прехвърлен в изискуемата от закона форма и по който ответникът е авалист.

В този смисъл и в тежест на ответника е да установи фактите и обстоятелствата по направените от него възражения за недължимост на сумата, поради погасяване на правото на пряк иск по менителничното задължение, поради прескрибиране, евент. преюдициране на ефекта, респ. погасяване на задължението поради изпълнение или по давност на задължението по каузалното правоотношение, в случай че авалиста е страна по него.

По редовността на ефекта от външна страна: Записът на заповед е формална, абстрактна, едностранна сделка, за чиято действителност в Закона са установени изисквания за форма и съдържание. Така, записът на заповед следва е в писмена форма и съобразно разпоредбата чл. 535 ТЗ, да съдържа: наименованието "запис на заповед" в текста на документа на езика, на който е написан; да обективира безусловно обещание да се плати определена сума пари; да е уговорен падеж; място на плащането; да е обозначено името на лицето, на което или на заповедта, на което трябва да се плати; да съдържа дата и място на издаването и подпис на издателя. Посочените изисквания отнесени към съдържанието на процесната ценната книга водят до безпротиворечивия извод, за редовност на ефекта от външна страна.

В случая падежът на записът е уговорен "на предявяване" с посочен срок за това – 29.11.2017 г. В тази хипотеза, разпоредбата на чл. 487, ал. 1 ТЗ предвижда, че ефектът е платим с предявяването му като срокът за това е до една година от издаването му. Според цитирания текст не съществува пречка издателят да определи по-къс или по-дълъг срок. Именно такъв е и настоящият случай – при обозначена дата на издаване 29.10.2007 г., издателят на ценната книга е определил предявяването да бъде извършено в по-дълъг от едногодишния срок – 29.11.2017 г.

Не е било предмет на спор между страните, че ценната книга не е била предявена за плащане в границите на уговорения срок за това на издателя, нито от джиранта, нито от джиратаря.

Видно от обратната страна на ценната книга е, че правата по нея са били прехвърлени на ищеца, чрез джиро. Последното е извършено по реда и при условията на разпоредбата на чл. 466 и сл. ТЗ като са спазени изискванията за форма и съдържание, последното е точно и ясно, не буди съмнение и не е било предмет на оспорване в производството. Следва да бъде посочено, че липсата на датиране на джирото не опорочава неговата валидност, предвид разпоредбата на чл. 474 ТЗ. Следователно налага се извода, че ищецът успешно е установил качеството си на джиратар.

По отговорността на авалиста. Доколкото вземането по запис на заповед се претендира макар и частично, и от менителничният поръчител (авалист), следва да се посочи, че уреденото в чл. 483 – 485 ТЗ менителнично поръчителство е самостоятелно задължение, което възниква единствено по силата на едностранно волеизявление на авалиста и независимо от задължението, което обезпечава. Авалът е едностранна абстрактна сделка, по силата на която едно лице (авалист) поема задължение да изпълни менителнично задължение на друго лице (хонорат). За разлика от договора за поръчителство авалът се различава от него по начина на учредяване. Той се поражда от едностранното волеизявление на авалиста, което задължително трябва да е обективизирано върху менителничния ефект или върху прикрепен към него лист (алонж) (така Р № 5/9.02.2010 г. на ВКС по т. д. № 268/2009 г., II т.о.). В този смисъл съдът намира, че авалът е надлежно учреден, от страна на ответника Токолоконников, съгласно разпоредбата на чл. 484, ал. 1 ТЗ. С него по законова

дефиниция е обезпечено плащането по процесния запис на заповед. Не се спори, а и предвид нормата на чл. 484, ал. 3 ТЗ, в случая авалът обезпечава плащането на издателя на ценната книга. Между страните не е спорна и автентичността на изявлението на ответника нито неговата надлежна индивидуализация.

От страна на ответника е релевирано възражение за злоупотреба с ефекта, досежно посоченият в него краен срок за извършване на предявяване – 29.11.2017 г., тъй като посочената дата не била изпълнена от ответника. Както бе посочено във възприетата фактическа установеност, това обстоятелство се установява безспорно, посредством събраните специални знания. Следва да бъде посочено, че поначало твърдения, че автор на посочената крайна дата за предявяване на ефекта, е именно ответника не са били въвеждани в процеса, нито пък е налице изискване това да е именно Т.. Дори и автор на ръкописната дата – 29.11.2017 г. да е трето лице, при съпоставяне на ценната книга с представения договор за кредит се установява, че датата е посочена в съответствие с постигнатото съгласие на участващите в договора лица, едното от които дружество, управлявано от авалиста Т., доколкото при посочения срок на договора за кредит от 120 месеца и установеното откриване на заемна сметка на 29.10.2007 г., именно тази дата е посочена като дата на издаване на ценната книга. Съответно, крайния падеж на погасяване на задълженията е настъпил на 29.10.2017 г. и при наличието на уговорка за издаване на запис на заповед като обезпечение, със срок на предявяване съобразен с крайния срок на погасяване на кредита, изрично удължен от издателя (чл. 7 от Договора), то датата 29.11.2017 г. като крайна дата за предявяване на ефекта е напълно в съответствие с това. В изложения смисъл, възражението се преценява като неоснователно.

Релевирано е и възражение, че задължението по записа на заповед не е изискуемо. Безспорно, поначало задължението по записа на заповед възниква със самото подписване на ефекта, но това не означава, че е изискуемо от този момент. Уговарянето на точна дата на падеж или падеж на предявяване, има отношение към настъпване на изискуемостта на задължението. Издателят отлага изпълнението на задължението си до момента, в който не настъпи датата на уговорения падеж или докато записът на заповед не му бъде предявен за плащане. С извършването на предявяване, до знанието на издателя се довежда и на кого трябва да плати, тъй като преди това записът на заповед може да бъде джиросан на друго лице. (аргументи от Решение № 112/ 23.06.2016 г., т. д. № 1556/2015 г., на ВКС, II ТО).

В ТЗ не се съдържат изисквания за форма на предявяването, в т.ч. и чрез връчване на препис от искова молба. Непредявяването на записа в границите на срока не рефлектира върху възможността за принудително събиране на вземането от издателя, разбира се с уговорката, че не е изтекъл давностния срокът установен с разпоредбата на чл. 531, ал. 1 ТЗ. Началото на давностния срок е изтичането на срока за предявяване по чл. 487, ал. 1 ТЗ. (така Р № 1/01.03.2010 г., т.д. № 520/2009 г., на ВКС, II ТО, Р № 162/02.11.2012 г., т.д. № 1126/2012 г., на ВКС, II ТО и Р № 162/18.12.2015 г., т.д. № 2514/2014 г., на ВКС, I ТО).

Пропускането на срока за предявяване на менителница на предявяване от страна на приносителя, влече последици установени в разпоредбата на чл. 514, ал. 1, т. 1 ТЗ, по-конкретно той губи правата си срещу джирантите, издателя и другите задължени лица, с изключение на платеца. Разпоредбата на чл. 538, ал. 1 ТЗ предвижда, че издателят на записа на заповед е задължен по същия начин, както платеца по менителницата и тъй като разпоредбите за менителницата се прилагат за записа на заповед съответно, доколкото са съвместими с естеството му (чл. 537 ТЗ), се налага извода, че при пропускане на срока за предявяване на записа на заповед, поемателят не губи правата си само спрямо издателя на записа, което не се отнася за неговия авалист. (аргумент от Р № 67/25.05.2017 г., на ВКС, по т. д. № 60075/2016 г., I ГО). Пропускането на уговорения срок за предявяване погасява менителничното поръчителство, тъй като бездействащият поемател съхранява правата си

само спрямо платеща, а такъв по записа е само издателят (така Р № 183/29.04.2014 г., по т. д. № 474/2012 г., на ВКС, I TO).

От изложеното се налага извода, че след като от страна на ищеца не са били предприети действия по предявяване за плащане на процесния запис на заповед, в границите на установения срок за това – 29.11.2017 г., то правата му по ценната книга спрямо ответника-авалист, са били погасени и ищецът не се легимира като носител на вземане спрямо ответника. В този смисъл възражението на ответника е основателно.

В заключение, предявения иск като неоснователен ще следва да бъде отхвърлен.

По разноските.

Съобразно разрешението дадено с ТР № 3/2014 г. На ОСГТК на ВКС (т. 12), съдът следва да се произнесе с осъдителен диспозитив по дължимостта на разноските в заповедното производство. Предвид изхода от спора, последните се явяват дължими в полза на ответника, на осн. чл. 78, ал. 3 ГПК и следва да бъдат възложени в тежест на ищеца. Видно от представеният списък по чл. 80 ГПК и доказателства към него, направените са в размер на 2500.00 лв., адвокатски хонорар. От страна на ищеца е релевирано възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, което подлежи на разглеждане. Настоящият състав намира, че при изчисляване на минималния размер на адвокатското възнаграждение за депозиране на възражение по чл. 414 ГПК, приложение по аналогия следва да намери разпоредбата на чл. 6, т. 3 от Наредба № 1/2004 г. за МПРАВ, доколкото описаната там хипотеза е най-близка по съдържание с правната природа на възражението в заповедното производство. Посочения минимален размер в тази хипотеза възлиза на 300.00 лв. Доколкото претендираният размер на възнаграждението – 2500.00 лв., многократно надхвърля така посочения минимален размер, то същият се явява прекомерен и следва да бъде редуциран до размера на минималния. При това положение размерът на дължимите в полза на ответника разноски за заповедно производство възлиза на сумата 300.00 лв.

На ответника се следват разноски, в хипотезата на чл. 78, ал. 3 ГПК и за исковото производство, съобразно представения списък по чл. 80 ГПК и направеното искане. Претендираните за исковото производство разноски възлизат на сумата 3000.00 лв., адвокатски хонорар. Отново следва да бъде обсъдено релевираното от ищеца възражение за прекомерност. Така, изчисленият минимален размер, съобразно разпоредбата на чл. 7, ал. 2 от Наредбата, възлиза на сумата 1771.57 лв. Претендираното за присъждане възнаграждение в размер на 3000.00 лв. надхвърля минимума повече от 1.5 пъти. Производството по делото не се отличава с правна и фактическа сложност, не са събирани множество доказателства, разглеждането на делото е приключило в две съдебни заседания, второто само за изслушване на експертизи. Поради което размера на адвокатското възнаграждение следва да бъде редицурано до 2000.00 лв., размер близък до минималния. На присъждане подлежи и сумата 300.00 лв., възнаграждение за вещо лице.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска на „МЕЛОН БЪЛГАРИЯ“ ЕАД, ЕИК 130550702, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Мария Луиза“, № 100, ет. 3, **за приемане за установено**, че АН. Л. Т., ЕГН *****, с местожителство в гр. Варна, ЖК „Вл. Варненчик“, № 28, вх. 1, ет. 5, ап. 17, в качеството на авалист, дължи солидарно с „Лидер-А“ ЕООД, сумата **41385.61 лв. (четирдесет и една хиляди триста осемдесет и пет лева и 61**

ст.), представляваща частично дължима главница Запис на заповед, издаден на 29.10.2007 г., в полза на „Юробанк България“ АД, джиросан на „Мелон България“ ЕАД, ЕИК 130550702, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението - 25.02.2020 г., на осн. чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 535 и сл. ТЗ, **за която сума е издадена Заповед по чл. 417 ГПК по ч.гр.д. № 2711/2020 г., по описа на ВРС, IX с.**

ОСЪЖДА „МЕЛОН БЪЛГАРИЯ“ ЕАД, ЕИК 130550702, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Мария Луиза“, № 100, ет. 3 **да заплати на** АН. Л. Т., ЕГН *****, с местожителство в гр. Варна, ЖК „Вл. Варненчик“, № 28, вх. 1, ет. 5, ап. 17, сумата **300.00 лв. (триста лева)**, представляваща разноси в заповедното производство и сумата **2300.00 лв. (две хиляди и триста лева)**, разноси в съдебното производство, на осн. чл. 78, ал. 3 ГПК.

Решението подлежи на въззивно обжалване в двуседмичен срок от съобщаването му пред Варненски апелативен съд.

След влизане в сила на решението препис от него да се изпрати на ВРС, IX с. по ч.гр.д. № 2711/2020 г.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____